

Asia: VN/32678/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rakennustyön turvallisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta

Luonnos

Kommentit 22.1.2026

Tapaturva Oy

Yleistä

- Lähtökohtana se, että on luovuttu tarkoista mitoista ym. on mielestämme hyvä. Tällöin työn turvallisuus perustuu enemmän paikallisiin olosuhteisiin sekä vastuullisten omaan harkintaan. Vastaava lähtökohta on mm. teollisuudessa ja siellä se toimii hyvin, ja lieneekin yksi syy, miksi teollisuuden työturvallisuus on niin paljon rakentamista edellä.
- Asetuksen soveltamisen alkuvuosina ”mitattomuus” aiheuttanee hämminkiä, mutta uskoisimme tilanteen rauhoittuvan 1-3 vuoden aikana

2. luku, Turvallisuus rakennushankkeessa

- 2 §, 1. mom. 6):

itsenäinen työsuorittaja on määritelty kuten nykyään. Tämä muotoilu herättää kysymyksen siitä, kuinka suhtaudutaan esim. työhön osallistuvaan yrittäjään, jolla ON työmaalla alaisia hommissa. Lähtökohtaisestihan yrittäjät ovat työturvallisuuslainsuojattomia, eli tulkintamme mukaan 2 §, 6) ei koske tällaisia henkilöitä

- Luonnoksessa on käytetty paljon termiä 'terveellinen'. Muussa lainsäädännössä käytetään kuitenkin termiä 'terveys'. Termeillä on mielestämme siinä määrin eroa, että käyttäisimme tässäkin termiä 'terveys' (terveellinen ruokavalio tai elämäntapa on eri asia kuin ruokavalio tai elämäntapa, jossa huomioidaan terveys). Termiä käytetty ainakin 4 § ja 7 § / 2. mom.

- 5 §, 1. mom. 1):

Loppupuoolella on muotoilu ”sekä liitteessä 2 tarkoitetut työt ja työmaahan liittyvä teollinen tai muu siihen rinnastettava toiminta;”. Mielestämme tämä kohta ei edellytä tai ainakaan kunnolla ohjaa ottamaan huomioon esim. lähistöllä olevia päiväkoteja, huumeluukkuja, vanhusten/vammaisten hoitolaitoksia ym. kohteita, joiden turvallisuuteen työmaa saattaa vaikuttaa tai jotka saattavat vaikuttaa työmaan turvallisuuteen tai käytäntöihin

- 7 §, 2. mom.

Turvallisuuskoordinaattorin lienee tehtävä yhteistyötä ”sekä tehtävä yhteistyötä päätoteuttajan kanssa rakentamisen turvallisuutta JA TERVEYTTÄ koskevassa suunnittelussa ja rakennustyön toteuttamisessa”

- 8 §, 2. mom.

Vastaava kuin edellä ”ottaen huomioon rakennushankkeen olosuhteet, ominaisuudet ja muut rakennustyön turvallisuuteen JA TERVEYTEEN vaikuttavat tekijät.”

- 9 §:

On hyvä, että päätoteuttajan tulee laatia kirjallinen turvallisuussuunnitelma. Pykälästä ei kuitenkaan käy ilmi, halutaanko 1 momentin suunnitelman olevan yksi järkyttävän iso dokumentti, joka sisältää kaikki 2. momentin asiat vai voiko 2. momentin suunnitelmat olla omia erillisiä kokonaisuuksiaan, joihin turvallisuussuunnitelmassa viitataan? Tämä on käytännön kannalta melko iso kysymys, ovatko suunnitelmat hallittavissa, omaksuttavissa ja/tai luettavissa.

- 9 §, 2. mom. 7) ja 10):

Nostot on kahteen kertaan, kohta 7 lienee voimassa myös elementtiasentamisessa?

- 9 §, 11):

Tässä kehoitetaan estämään pölynhallinnan leviäminen

- 9 §, 15):

Kohdassa tulisi ottaa huomioon myös päiväkodit ym. lähistön toiminnot (vrt. kommentti 5 §, 1. mom. 1))

- 9 §:

Tässä ei ole enää mainintaa siitä, että suunnittelu/suunnitelmat pitää esittää rakennuttajalle (sanamuoto vastaava kuin 10§ 4. mom.)

- 9 §, lisäys:

Muulla asetuksessa on määrätty, että päätoteuttaja tai työnantaja tekee turvallisuussuunnitelmat (esim. ”Työnantajan tai yhteisellä rakennustyömaalla päätoteuttajan on huolehdittava, että ...

laaditaan ...suunnitelma"). Mielestämme olisi selkeämpää ja parempi, että erilliset kohdat poistetaan ja korvataan 9 §:ssä olevalla momentilla, esim.:

Päätoteuttaja huolehtii, että työnantaja laatii 2. momentissa olevat suunnitelmat. Mikäli työnantaja ei tee 2. momentin suunnitelmia, laati päätoteuttaja ne itse.

TAI 44 §:n mukaan:

"Suunnitelman laatii työstä vastaava työnjohtaja. Yhteisellä rakennustyömaalla päätoteuttajan on hyväksyttävä suunnitelma ennen töiden aloittamista"

Turvallisuuden kannalta olisi huomattavasti parempi tapa, jos se työnantaja, joka työn oikeasti tekee, tekee myös omaan työhönsä liittyvän turvallisuussuunnittelun. Käytännön työssämme olemme huomanneet usein, kuinka urakoitsijan työntekijät poikkeavat päätoteuttajan tekemästä suunnitelmasta, koska sitä ei yksinkertaisesti pysty noudattamaan. Ja tästä aiheutuu usein ihan turhaa sanaharkkaa. Päätoteuttaja ei ole kaikkien alojen osaaja, vaan heidän pitää koordinoida eri osaajien töitä. Lisäksi kaikki muu lainsäädäntö lähtee siitä, että työnantaja on tehnyt tietyt asiat (kuten turvallisuuden suunnittelun, työntekijöiden opastuksen jne.) – miksei tätä huomioida ja käytetä hyväksi myös rakentamisessa?

- 9 §, lisäys:

suunnitelmien ajantasaisuusvaatimus puuttuu

- 10 §, 3. mom. 5):

Miksi vain elementtirakentamisessa pitää nostopaikkojen perustukset selvittää? Saako muut kuin elementtinostaja tekevät nosturit kaatua? Eli sana 'elementtirakentamisessa' pois sekä 'elementtivarastoon' => 'varastoon'.

- 10 §, 3. mom.:

Sähköä ei ole vaadittua aluesuunnitelmaa lainkaan (esim. sähköpääkeskuksen sijainti)

- 10 §, 5. mom.:

'jotka' => 'joka'

3. Luku, rakennusvaihe

- 13 §, 1. mom. 4):

Jos/kun päätoteuttaja ilmoittaa kohdan mukaisesti => mitä sitten tapahtuu? Voiko päätoteuttaja jatkaa hommia oman harkintansa mukaan, odotettava rakennuttajan kannanottoa vai mitä? Kaikessa muussa poikkeamassa suunnitelman tekijä päättää jatkosta, jos pitää poiketa. Tämä siis epälooginen

- 13 §, 3. mom.:

Kirjoitusvirhe: ”Päätoteuttajan on annettava rakennustyömaata koskevat tarpeelliset turvallisuusohjeet, joita työmaalla toimivan työnantajan ja itsenäisen työnsuorittajan on noudatettava” (N-kirjain puuttuu)

4. Luku, työmaatarkastukset

- 14 §:

Käyttöönottotarkastukset ovat jo käyttöasetuksessa, tämä päällekkäistä säätämistä (käyttöasetus 5 §, 2. mom. ”Työvälineen oikea asennus ja turvallinen toimintakunto tulee erityisesti selvittää ennen käyttöönottoa ja turvallisuuteen vaikuttavan muutoksen jälkeen.”)

Tarkastusveloitteen mainitseminen erikseen jonkin laitteen osalta voi aiheuttaa sen, ettei muille työvälineille tehdä enää käyttöönottotarkastuksia.

- 14 §, 2. mom.:

Mitä tarkoitetaan suojaverkolla? Jos tarkoitetaan putoamissuojaverkkoja, on se mainittava – muuten tämä edellyttää kaikkien mahdollisten suojaverkkojen tarkastamista ml. taakkojen päälle laitettavat suojaverkot tai marjapensaiden ympärillä olevat verkot

- 15 §:

Tämäkin jo käyttöasetuksen 5§:ssä.

Pykälä myös edellyttää käyttöönottotarkastuksessa tarkastamaan käyttöönottotarkastuksen.

- 16 §, 1. mom.:

Miksi koneista ja välineistä tarkastetaan vain 7, 8 ja 9 -kohtien laitteet? Saako muut olla viallisia? Miksei sanota yleisesti esim. 7) koneet ja välineet?

- 18 §:

Puutteiden korjaamista ei edellytetä kuitattavaksi? Tarkoitus vai unohdus?

5. Luku, nostotyön turvallisuus

- 19 §, 1. mom.:

Voitaneen poistaa ja korvata 9 §:n uudella momentilla ”Päätoteuttaja huolehtii, että työnantaja laatii 2. momentissa olevat suunnitelmat. Mikäli työnantaja ei tee 2. momentin suunnitelmia, laati päätoteuttaja ne itse” sekä 3 §:n yleisellä vastuunjaolla.

- 19 §, 2. mom., lisäys:

Uutena 4) -kohtana: nostot näkökatveisiin tai rakennusten yli, joissa ihmisiä

6. Luku, rakennustyömaan yleiset vaatimukset

- Useita kirjoitusvirheitä koskien sanaa 'maarakennus'. Sanassa EI ole n-kirjainta keskellä. Kaikissa 'maarakennus'-sanoissa ei virhettä ole. Virheitä esim. 21 §, 35 §, 37 §

- 21 §:

Miksi aidalla JA kulunvalvonnalla? Eikö pelkkä aita riitä joissakin tapauksissa

- 21 § kirjoitusvirhe:

'kulunvalvonnalla' on yhdyssana

- 22 §, 2. mom.:

Onko tarpeen säätää asetuksessa, miten valaistuksen järjestämisen työnjako menee? Eikö tämä ole osapuolten keskenään sovittavissa oleva asia?

- 24 §, 2. mom.:

Kulkuteiden pitää varmaan kestää myös betonipumput ja henkilönostimet ym. painavat härvelit? Henkilönostinten tassujen pistekuormat voivat olla paljon isompia kuin nostureilla (nostureilla renkaat maassa, ajoneuvohenkilönostimet nostetaan tassujen varaan). Pumput ja isot henkilönostimet painavat helposti 35-40 tn.

- 28 §, 1. mom. kirjoitusvirhe (tavuviiva pois metrin-korkeudelta)

- 28 § 2. mom.:

Tässä yhteydessä olisi ollut hyvä nostaa kaiteen minimikorkeutta esim. 10 cm:llä. Ihmisten keskimittana kasvanut ja 1,0 m kaide on pitkällä ihmisillä puolella välissä reittä, mikä etenkin takaperin liikkua voi aiheuttaa putoamisen "kippaamalla".

Lisäksi tässä on vielä laskettu telinekaiteiden korkeutta 5 cm:llä – eli viety tilannetta huonompaan suuntaan. Se, että elementtitelineiden valmiskaiteet saattavat olla 97-98 cm korkeita ei voi olla lailla hyväksyttävä asia: olisi hirmu helppo laittaa alimittaisen kaiteen päälle esim. jokin holkki, jolla kaide nousee oikeaan korkoon.

Putoaminen on kuitenkin yksi rakennustyön isoimpia hengenvaaroja, mielestämme tätä ei saa viedä säädöksissä huonompaan suuntaan.

Teollisuudessa kaiteiden korkeus on yleisesti 1,1 m, mikä todennäköisesti näkyy myös putoamistilastoissa.

- 28 §, 2. mom.:

Jos jostain syystä halutaan pitää 95 cm telinekaiteen korkeutena, tulee se muuttaa muotoon 'valmisosista koottavissa elementtitelineissä', ei itse tehtyjen telineiden kaiteet saa olla poikkeusmatalia. Ja kyllä, näitä itse tehtyjä telineitä on rakennustyömailla ihan yleisesti käytössä.

- 28 § 3. mom.:

"ettei minkään johteen alapuolella oleva pystysuora vapaa tila ole yli 0,5 metriä". Esim. mellakka-aidat tai porraskäytävien pinnakaiteet eivät täytä tätä vaatimusta ilman vaakajohteita (niissä pystyjohteet ovat n. 10 cm etäisyydellä toisistaan, mutta kiinni vain alhaalta ja ylhäältä - eli pystysuora etäisyys n. metrin)

- 29 §, 1. mom.:

"Lisäksi rakennustyössä käytettävät materiaalit ja tarvikkeet on sijoitettava ja tarvittaessa myös kiinnitettävä siten, etteivät ne sääolosuhteiden TAI MUUN SYYN VUOKSI vaikutuksesta pääse aiheuttamaan vaaraa"

Eli esim. tönäisy/kolhaisu pitää saada tähän mukaan

- 30 § 3. mom. 1):

Mielestämme askelmatikkaan kaatuminen voidaan estää muillakin luotettavilla tavoilla kuin levikkeellä tms. tikkaaseen kiinnitettävällä rakenteella, esim. kapeassa käytävässä tikas ei voi kaatua. Nyt tällaisiin töihin (esim. korjausrakentaminen) ei ole laillista ja turvallista nousuvälinettä (työpukki on turvattomampi kuin A-tikas, koska työpukin tason ohi astutaan, jos A-tikas pysyy pystyssä, on se paljon työpukkia turvallisempi)

- 31 § 2. mom.:

"Verkon on oltava mitoitettu siten, ettei siihen pudonnut henkilö verkon jouston vaikutuksesta joudu vaaraan." Muotoilu ei ota lainkaan huomioon muuta putoavaa kuin ihmiset, esim. työkalut, tarvikkeet, jätteet jne. Tässä mielestämme säädettävä myös verkon silmäkoosta.

7. Luku, työturvallisuus maa- ja vesirakennustyössä

- 32 – 34 §:t

mitä tarkoittaa kaivuutyössä tai kaivuutyön aikana? Sisältääkö nämä käsitteet myös kaivannossa tehtävän työn silloin, kun varsinainen kaivuutyö on jo ohi?

- 32 §, 2):

syvyyden lisäksi olennaista on ottaa huomioon kaivannon leveys (kapeat kaivannot on erityisen vaaralliset, ne humauttaa hetkessä täyteen)

- 32 §, lisäys

listasta puuttuu

- kulkutiet kaivantoon (ei saa olla tikas), tämä toki 33 § / 2. mom.

- lisäksi kaivannon pohjan rakenne (etenkin kapeat kaivannot: liete imee jalat, pitää olla soraa tms.)

- ilmaa raskaammat kaasut saattavat kertyä kaivantoon, ilmanvaihto yleisemminkin (esim. pakokaasut, tulityöt)

- 33 §, 3. mom.:

Ehdotetulla sanamuodolla tuenta jäänee aika harvinaiseksi ratkaisuksi etenkin kapeissa kaivannoissa. Eli luiskaamiselle/porrastamiselle tulisi laittaa jokin ehto

- 33 §, 3. mom.:

”Tukirakennetta, luiskaamista tai porrastamista koskevan suunnitelman laatijan on oltava pätevä henkilö, joka on perehtynyt maarakentamiseen ja geotekniikkaan”. Tämä on melko ylimalkainen vaatimus. Mitä tarkoittaa ’perehtynyt maarakentamiseen ja geotekniikkaan’? Onko tunnin verkkokurssin käynyt moinen henkilö? Voiko kokenut kaivinkoneen kuljettaja suunnitella kaivannon sortumasuojauksen?

- 34 § 4):

jos kaivuutyön aikana koskee myös kaivannossa tehtävää työtä, niin esim. 1,9 m syvä kapea kaivanto on melko syvä. Metrimäärä olisi hyvä poistaa kokonaan, sortuman vaarallisuus riippuu niin monesta muustakin asiasta (esim. työskentelyasento, kaivannon leveys suhteessa korkeuteen, poistumisen mahdollisuus (esim. lieju, rakenteet) jne.)

- 34 §:

listasta puuttuu aiemmin käsitelty/kaivettu maa

- 35 §:

kohdasta puuttuu kokonaan koneiden näkyvyys sekä näkyvyyden varmistaminen koneista (vaara-alueille)

8. Luku, turvallisuus elementtirakentamisessa

- 39 §, 1. mom.:

Lisäys: ”Rakennesuunnittelijan on annettava päätoteuttajalle TAI ASENNUSTYÖTÄ SUORITTAVALLE TYÖNANTAJALLE elementtien asennussuunnitelman...”

Tässä siis ajatus se, että lisäys suunnittelun tekijästä tulee 9 §:ään

- 39 §, 1. mom.:

Miksi ”Turvallisuusratkaisut on tehtävä rakennesuunnittelijan ja päätoteuttajan yhteistyönä”? Miksei ’Turvallisuusratkaisut on tehtävä rakennesuunnittelijan ja päätoteuttajan tai/sekä asennustyön suorittavan työnantajan yhteistyönä’?

- 42 §, 6. mom.:

jakaisin tämän kahteen eri momenttiin. Jakokohtana ’... ja asennuskohteeseen. JAKO Nostojen ohjaus...’

- 42 §, 6. mom.:

miksi 'nostojen ohjaus' -asiat vain tässä elementtiasennuskohdassa, vaikka koskevat kaikkia nostoja ihan samalla tavalla?

9. Luku, työturvallisuus muottityössä

- 44 §, 1. mom.

Tämä on hyvin muotoiltu 'Muottityösuunnitelman laatii muottityöstä vastaava työnjohtaja. Yhteisellä rakennustyömaalla päätoteuttajan on hyväksyttävä suunnitelma ennen muottitöiden aloittamista.'

Miksei kaikki ole samalla tavalla? Ja tämä siirrettynä 9 §:än yhteyteen – turha tätä on joka kerta erikseen sanoa

- 46 §

Tämä on päällekkäistä työturvallisuuslain 14 §:n kanssa. Jos jostain syystä halutaan erikseen sanoa, että myös rakennustyössä pitää noudattaa työturvallisuuslain pykälää, olisi selkeämpää laittaa tämä yleiseksi opastuspykäläksi jonnekin alkupäähän

Vastaavia opastuspykälä on tässä muitakin

10. Luku, työturvallisuus purkutyössä

- 47 §, 1. mom.

purkutyösuunnitelmavaatimus yleisenä pykälänä 9 §:n yhteyteen. Sanamuodot tässä hyvät.

- 47 §, 2. mom. 7):

kirjoitusvirhe: putoavien => putoavilta

- 47 §, 8):

lisäys: purkujätteen POISKULJETTAMINEN JA käsittely

- 48 §:

koska asetuksessa on paljon vaadittu asioiden opastamista työntekijöille, niin miksei tässä ole samaa vaatimusta? Tahtoo sanoa, että on parempi poistaa koko opastuskohta muualtakin (vrt. TTL 14 §) tai laittaa vaatimus yleiseksi pykäläksi

11. Luku, työturvallisuus telinetyössä

- 53 §, lisäys:

”Pystytetyssä tai rakennetussa työtelineessä on oltava telinekortti, jossa on ilmoitettava näkyvästi ja ymmärrettävästi työtelineen suurin sallittu kuorma, telineen tarkastukset, tarkastuksen suorittaja sekä MUUT TURVALLISUUDEN KANNALTA OLEELLISET/TARVITTAVAT TIEDOT.” Näitä muita tietoja ovat esim. tuuliraja (m/s)

- 57 §

hyvä, että mitat ovat asetuksesta poistuneet. Tämän kohdan muotoilu aiheuttaa kuitenkin sen, että pienitasoiset työpukit tulevat yleistymään (lyhyempi sivu 50-75 cm korkeissa pukeissa 18-28 cm). Ohiastumisen vaara näissä huomattava.

12. Luku, työolosuhteiden järjestäminen

- 58 §:

tämä päällekkäinen VNP käsin tehtävistä nostoista ja siirroista työssä (1409/1993) kanssa

- 59 §, 1. mom.:

suunnitelman tekijän vaatimus 9 §:n yhteyteen. Päättöteuttaja ei tiedä läheskään aina, mitä pölyäviä töitä urakoitsijat tekee. Ja koska työnantajalla TTL:n kautta velvoite suunnitella työnsä – miksi tässä poiketaan tästä?

- 61 §:

siihen => niihin (siihen viittaa nyt sanaan 'säiliössä' ei muihin listan tapauksiin).

listaan voisi lisätä alapohjan

- 63 §, 1. mom. 1)

suojakypärää, jossa leukahihna kiinni kypärässä vähintään 3 pisteessä. Markkinoilla on ainakin ollut kypäriä, joissa on kolme kiinnityspistettä (hihna kiertää ohimolta takaraivoon, josta toiselle ohimolle). Vastaavasti jos jossakin kypärässä onkin 5 kiinnityspistettä, niin miksei näitä saa enää olla? 2-pistekiinnityksellä olevia kypäriä ei ole eteen tullut ainakaan 10 vuoteen...

- 63 §, 1. mom. 3)

tämä muotoilu vaatii, että kaikilla (myös loppusiivoojilla, tulevaan asuntoonsa työajan ulkopuolella tutustuvilla ihmisillä jne.) pitää olla turvakengät.

Naulaanastumissuojauksesta ei ole mainintaa. Onko tarkoituksella?

- 63 §, 2. mom.:

pois tai muutetaan ”Edellä 1 momentissa säädettyä ei sovelleta rakennustyössä, jossa muun työolosuhteesta tai työmenetelmästä aiheutuvan VAKAVAMMAN vaaran torjunta estää henkilönsuojaimen käytön”

Ehdotettu muotoilu aiheuttanee sen, että esim. hitsaustyötä tekevät käyttävät maskia ilman kypärää myös korkealla työskennellessään. Jos halutaan sallia esim. keittiön kaapin sisällä työskentely ilman kypärää, se on sanottava jotenkin toisella tavalla (esim. työpukilla työskentelyä ei voi sallia missään olosuhteessa ilman kypärää)

- 63 §

Vaatteiden puhtaudesta ei ole mainintaa. Voisi olla esim. 'Työnantajan on tarvittaessa varattava riittävä määrä vaatekertoja, jotta vaatteiden peseminen on mahdollista'

- 63 §

Henkilönsuojainten säilyttämistä ja puhdistamista varten pitää olla tilat, esim. hengityksensuojaimet säilytetään pölyttömässä paikassa, valjaat lämpöisessä ja kuivassa, suojalasit pitää pestä päivittäin jne.

13. Luku, palo- ja räjähdysvaaran torjunta, pelastautuminen ja ensiapu

- 65 §:

onko tämä tarpeen olla myös täällä, päällekkäistä pelastuslainsäädännön kanssa

- 66 §, 1. mom.

tämä päällekkäistä TTL 46 ja 47 kanssa

14. Luku, henkilöstötilat

- 70 §, 3. mom.

"Jos työmaan olosuhteet sitä edellyttävät, on varattava erilliset kaapit TAI PUKEUTUMISTILAT työvaatteiden ja varusteiden sekä omien vaatteiden ja henkilökohtaisten tavaroiden säilyttämiseen." Joillakin työpaikoilla on erikseen ns. puhdas ja likainen puoli, tilojen välissä peseytymismahdollisuus. Vastaavia tarpeita saattaa olla rakennustyössäkin

- 74 §, 1. mom.:

"Työmailla, joissa tilapäisesti tavaraa kuljettavat työntekijät joutuvat odottamaan KUORMAN PURUN TAI työsuorituksen valmistumista, on oltava erillinen odotustila tai käytettävissä muu siihen soveltuva tila"

Liite 2

- Uusi kohta:

13. Työt liikkuvien koneiden läheisyydessä

Merjama Juha
Tapaturva Oy